

Iris domestica - angínovník čínský

POPIS:

Vytrvalá, až 1 m vysoká bylina. Listy mečovité, až 40 cm dlouhé a cca 3 cm široké. Květy v řídkých květenstvích, 6četné, nejčastěji žluté až oranžové a červeně skvrnité. Plodem jsou tobolky. Kvete v VII až IX.

PŮVOD:

Původní ve východní Asii (Čína, Indie, Vietnam, Filipíny, Japonsko), u nás spíše zřídka pěstován.

LÉČITELSTVÍ:

Sbírání se oddenek nebo list. Droga obsahuje glykosidy (belamcadin, tectoridin), flavonoidy, třísloviny, silice, trochu saponinů a zřejmě i blíže neprozkoumané alkaloidy. Oddenku se užívá při poruchách žláz s vnitřní sekrecí (např. pohlavní žlázy), při revmatismu, při nadýmání a zácpě a protože působí i močopudně, lze jej aplikovat i při chorobách ledvin a močových cest. List se užívá obvykle čerstvý, jeho žvýkání může pomoci při angíně nebo zahlenění. Oddenek se podává ve formě odvaru, jenž se pije 4x denně po 125 ml. Angínovník působí poměrně razantně až mírně toxicky, proto by se jej nikdy nemělo užívat v nadměrných dávkách. Žvýkání čerstvých listů by nemělo trvat déle než půl minuty a nemělo by se opakovat více než 6x denně. Při déletrvajícím žvýkání se totiž u některých jedinců mohou objevit dosti nepříjemné alergické reakce (otoky dýchacích cest).

Jak už napovídá název, rostlinka se užívá hlavně při angíně. Traduje se, že při angíně i jakýchkoli bolestivých otocích krku a potížích s polykáním stačí ustříhnout dvoucentrimetrový kousek čerstvého listu, půl minuty žvýkat, vyplivnout a je po bolesti. Sice to funguje, jenže za cenu znecitlivění celého krku, úst i jazyka, něco jako při anestézii u zubaře. Je to velmi nepříjemné, proto doporučuji raději kloktat silnou tinkturou. Škodlivé bakterie to zabije stejně spolehlivě, uleví od bolesti a otoků, ale bez nežádoucích vedlejších efektů.

Čaj se užívá hlavně při kašli a nachlazení, ale ve směsích můžeme sušenou bylinku použít i při cukrovce nebo jakékoli jiné hormonální nerovnováze.

I při krátkém žvýkání je však vhodná obezřetnost, a proto je doporučováno vždy zakončit vykloktáním například šalvějí nebo jiným osvědčeným kloktadlem. Sušený oddenek lze míchat i do směsí, listy jsou používány pouze čerstvé.

Listy se sbírají od jara do podzimu, suší se ve stínu. Rostlinka je teplomilná, ale pokud ji na zimu přikryjeme klestím, můžeme ji pěstovat i na zahradě. Nevymrzla mi ani při mrazech -25°C. Nemá žádné zvláštní nároky na pěstování, stačí běžná zahradní zemina a slunečná poloha.

- angína, bolest v krku, oteklé krční uzliny
- kašel, záněty horních cest dýchacích
- upravuje práci hormonálního systému
- revmatismus
- cukrovka
- záněty ledvin a močových cest

Připravuje se jako:

Tinktura – čerstvé listy natrháme na kousky, zalijeme vodkou tak, aby byly potopené, necháme louhovat 10 dní, slijeme a vymačkáme. Při potížích užíváme kávovou lžičku tinktury do sklenice vlažné vody, důkladně kloktáme každé 2 hodiny. Pokud začneme včas, můžeme se během 2-3 dnů zbavit angíny, pro jistotu ale kloktáme ještě další 2 dny, i když jsme již zdánlivě bez potíží.

Nálev – kávovou lžičku sušených listů zalijeme 1/4 l vroucí vody, necháme 10 minut vyluhovat, pijeme 4x denně 125 ml. Častěji se užívá do směsí než samotná.

Jan Machálek napsal(a) dne 8.2.2015:

Zdravím, cca v roce 1988 jsem byl pracovně v Tadžikistánu a měl jsem to štěstí, že jsem se seznámil s Tádžiky, kteří měli podobné zkušenosti jako my v roce 1968. Byli jsme u jednoho bylinkáře, který v podhůří Pamiru pěstoval podle tradic. Byl jsem silně nastydlý. Chrapot a škrabání v krku. Dal mi asi 10 ks cca 3 cm kousky, pokapal vodkou a dal do zavařovací sklenice. Žvýkal jsem cca 3 min. po jednom kousku. Podle jeho rady: zásadně po jídle a nezapíjet. Po 4 kousku listu bylo po zánětu. Pálilo to jako čert, ale stálo to za to. Nebyly žádné vedlejší účinky. Dovezl jsem si semínka a pěstujeme v rodině a naši přátelé taky. Pomaličku se pěstování rozšiřuje. Poznatek, pěstovat nejméně 3 sazenice. Opylování. (Jednou při stěhování se semínka ztratily, ale koupil jsem již sazeničky).

Internetové zkušenosti jsou správné. Je ale lépe nespoléhat, že Anginovník je trvalka. Stále obnovovat.